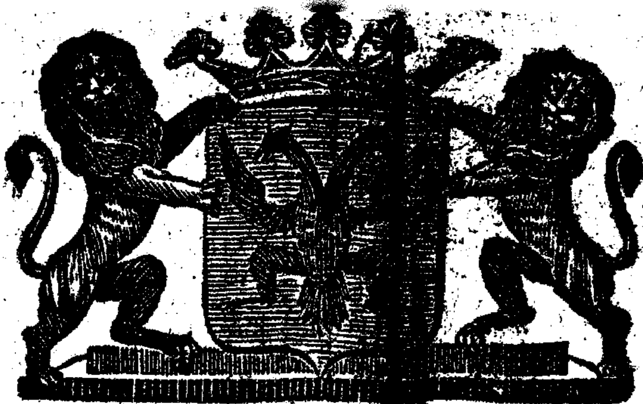
A°. 1826. N°. 150.

ARNHEMSCHE COURANT.

Dingsdag den 19 December.

FRANKFORT, den 15. December.

Thans schrijft men uit Triest, dat de nieuwe Egijptische expeditie nog geenszins in Griekenland is aangekomen; dat de schepen, welke een schipper onlangs in den Archipel ontmoet heeft, tot de Egijptische vloot behoorden, die zich sinds lang in den omtrek van Navarino ophoudt.

De *Diario* van Rome meldt, dat de Deij van Algiers, op aanvraag van Frankrijk, de Pauselijke schepen heeft vrijgegeven, die voor eenigen tijd genomen waren.

[redacted], zou de markies van [redacted] gezant naar Konstantinopel vertrekken. Daar aangekomen, zal hij met den Engelschen gezant de Grieksche aangelegenheden behandelen.

LONDEN, den 12. December.

In de zitting van het lagerhuis van gisteren, is, na eenige zaken van weinig aanbelang, door den heer *Canning* eene boodschap des Konings aan den voorzitter overgegeven en door dezen voorgelezen. Dezelve luidt als volgt: »*George*, Koning, brengt ter kennis van de kamer der gemeenten, dat hij van wege de vorstin, regentesse van Portugal, een nadrukkelijk verzoek heeft ontvangen, om, overeenkomstig de oude verpligtingen van bondgenoot- en vriendschap, welke tusschen Z. M. en de kroon van Portugal bestaan, tegen eene vijandelijke aanranding van Spanje hulp van Z. M. te bekomen.

» Z. M. heeft, sedert eenigen tijd, in overleg met zijnen bondgenoot den Koning van Frankrijk, getracht, zoodanige aanranding voor te komen en door het hof van Madrid zijn herhaalde verzekeringen gegeven, dat Z. Kath. M. vastelijk had besloten om geenerlei aanval tegen Portugal te zullen doen of dulden.

» Doch Z. M. heeft met innig leedwezen vernomen, dat, in weerwil dezer verzekeringen, vijandelijke aanvallen op het grondgebied van Portugal in Spanje beraamd, en onder het oog van Spaansche bevelhebbers ten uitvoer gebragt zijn door Portugeesche regementen, die naar Spanje zijn gedeserteerd en welke het Spaansche gouvernement herhaaldelijk en plegtiglijk beloofd had, te zullen ontwapenen en verspreiden.

» Z. M. heeft alle mogelijke pogingen aangewend, om het Spaansche gouvernement de gevaarlijke gevolgen van zoodanige klaarblijkelijke oogluiking te doen gevoelen.

» Z. M. deelt dit een en ander aan de kamer der gemeenten mede, in de stellige en volkomene overtuiging, dat de gemeenten trouwhartig zullen medewerken, om de traktaten te handhaven en de veiligheid en onafhankelijkheid van het Portugeesche Rijk, den oudsten bondgenoot van Groot-Brittannien, tegen alle vijandelijkheden van buiten te verzekeren."

In de kamer der pairs heeft lord *Bathurst* eene gelijke motie gedaan en getracht aan te toonen, dat Engeland zich nooit met het inwendig bestuur van Portugal heeft bemoeid. Wat den aanval van Spanje betreft, dezelve werd door hem beschreven, als ten duidelijksten aantoonende, hoe vijandig men daar tegen Portugal gezind is, en tevens als onwedersprekelijke blijken dragende van medewerking aan zijde der Spaansche regering.

— De schepen *Galatea* en *Plumper* zijn op den 10. met verzegelde bevelen uit Portsmouth vertrokken. Deze bevelen kunnen niet worden ontzegeld, vóór dat de schepen op de hoogte van Kaap Ligard zijn aangekomen.

Ongeveer 5000 man Engelsche troepen moeten zich, met eene menigte geschut, ten allerspoedigsten naar Portugal begeven. Zoo noodig, zullen zij dadelijk versterking bekomen; doch het gouvernement is van gevoelen dat zulks niet noodig zal zijn.

— De troepen der expeditie naar Portugal zullen onder de bevelen van sir *W. Clinton* worden gesteld. De voor- en achterhoeden zullen door de generaals sir *Henri Borwerie* en sir *Thomas Arbuthrot* aangevoerd worden. Men verneemt dat er twee regementen uit Gibraltar zullen worden gezonden.

Van den 13. December.

Onder de ter beurs verspreide geruchten, was er een, volgens hetwelk Engeland aan het Fransche gouvernement vertoogen had gedaan, daarover, dat in dit hagchelijke tijdsgewricht de Fransche bezetting van Cadix vermeerderd, de sterkte daarvan zelfs verdubbeld is. Deze vertoogen zouden zijn vergezeld gegaan van eene uitnoodiging, om die bezetting weder tot het gewone getal manschappen terug te brengen.

LAGERHUIS.

De heer *Canning* stelt voor de lezing der orde van den dag, om de boodschap van Z. M. in overweging te nemen. »Ik kan het huis de verzekering geven, zegt hij, dat niemand meer doordrongen is dan de ministers des Konings, en onder hen niemand meer dan diegene, welke in dezen oogenblik in dit huis het woord voert, van het groot belang des behouds van den vrede voor dit land en voor Europa. (Hoor! hoor!)

Ik verklaar dat dit gevoel (de wensch voor den vrede) op mij een zoo diepen indruk maakt, dat er geene vooruitzigten op toekomstige voordeelen of van een ver af zijnde gevaar bestaan, welke mij zouden kunnen overhalen, om aan dit huis te verzoeken zich in eenen oorlog te wikkelen; maar ik gevoel hetgeen de grootste staatsmannen van dit land hebben gevoeld.

Ten einde men duidelijk moge bevatten, uit welk oogpunt het parlement de zaak heeft te beschouwen, welke tot de boodschap aanleiding gaf, zal ik kortelijk aantoonen, dat het hier regten en tevens daadzaken geldt.

Van alle verbindtenissen, welke dit land in onderscheidene tijden met vreemde natien heeft aangegaan, is er geene zoo oud, geene zoo bestendig geweest, geene waarvan de verpligtingen zoo stellig zijn, geene welke zich zoo zeer aan de luisterrijke tijdvakken van onze geschiedenis sluit, dan de verbindtenis tusschen Groot-Brittanien en Portugal.

Indien wij onze oogen op het voorledene vestigen, zien wij dat deze verbindtenis alle botsingen der gebeurtenissen heeft doorgestaan, en dat zij ouder is dan het tijdstip, waarop het Huis van Braganza den troon beklom, en waarop Portugal zelf een onafhankelijke staat is geworden.

Als de trouw van andere natien wankelde; als verscheidene natien, in weerwil der verdragen, Engeland den oorlog hebben aangedaan, is Portugal standvastig gebleven en heeft in den roem onzer overwinningen gedeeld.

Deze verbindtenis is ons somtijds tot last geweest, en dikwerf heeft men gevorderd, dat Engeland zich er van zoude ontslaan, aangezien dezelve in plaats van ons voordeel aan te brengen, schadelijk voor ons waren, maar een gevoel van nationale overeenstemming en andere beweegredenen van een bijkomend belang, hebben steeds verhinderd, dat dit land deszelfs eigen belangen voortrok aan de eer en den roem om eene oude vriendschap met een ouden getrouwen bondgenoot in stand te houden; in onderscheidene tijden zijn er tusschen dit land en Portugal verdragen en verbindtenissen gesloten.

Het laatste verdrag is dat, hetwelk gesloten is, toen de souvereinen te Weenen vereenigd waren, en het verbond van het nieuwere Europa hebben aangegaan, hetwelk thans het staatsregt der volken uitmaakt. Bij dit verdrag, heeft Engeland deszelfs oude verpligtingen hernieuwd en zich verbonden, Portugal te ondersteunen en deszelfs regten, voorregten en onafhankelijkheid te beschermen.

De minister beschouwde vervolgens de zaak, in zoo verre dezelve de *nationale* trouw betreft.

De vrijheid van onzen bondgenoot, zegt hij, wordt aangerand; dat het Huis oordeele, of wij, volgens de voorwaarden van het Weener verdrag, niet ontegensprekelijk verpligt zijn hem bij te staan.

Om de gevolgen van dit verdrag duidelijker in te zien, zal het huis mij vergunnen, hetzelve eenige ophelderingen te geven. In 1807, toen *Buonaparte* verklaarde, dat het huis van Braganza had opgehouden te regeren, is de Koning van Portugal, door raadgevingen van Engeland, overgehaald naar Brazilie de wijk te nemen. Op dat tijdstip is er eene geheime overeenkomst gesloten tusschen ons land en Portugal, bij dewelke Groot-Brittanien verklaarde, dat, zoo het hof naar Brazilie ging, hetzelve (Groot-Brittanien) in Portugal nimmer eene andere dijnastie zou erkennen dan die van Braganza.

Deze verhuizing naar Brazilie, en de maatregelen welke dienvolgens werden beraamd, werden ten uitvoer gebragt alleen met oogmerk, om het huis van Braganza aan de magt van Frankrijk te onttrekken. De geheime overeenkomst, in 1808 vastgesteld, werd in het verdrag van 1810 ingelascht, als wanneer dezelve natuurlijk ophield geheim te zijn, en werd een artikel van de volkswet.

De minister gaf vervolgens de traktaten op, die tusschen Engeland gesloten zijn. Daaruit blijkt volledig de verpligting van Engeland om Portugal bij te staan, indien hetzelve aangerand wordt. Die verpligting is aan de gansche natie, aan Spanje, aan geheel Europa bekend. Vrijdag ll. ontving het ministerie officieel berigt van de gebeurtenissen in Portugal. Zaturdag werd er besluit door het gouvernement genomen. Zondag werd dit besluit door Z. M. bekrachtigd, en op dit oogenblik, zeide de minister, zijn de troepen op marsch naar Portugal (*groote toejuiching*). De aanval op Portugal, zeide de minister verder, is langs de geheele lijn van deszelfs grenzen gedaan, en men kan derhalve niet twijfelen of de aanranding is eene daad van Spanje. Frankrijk heeft aan Spanje geen minder sterke vertoogen dan Engeland gedaan, de ambassadeur van Frankrijk heeft aan Spanje verklaard, dat hetzelve niet op den bijstand van Frankrijk kon rekenen, indien hetzelve tegen Portugal handelde; aan de opregtheid dezer verklaring valt niet te twijfelen.

De minister eindigde zijne rede met te verklaren, »dat, hoe zeer hij den oorlog wil vermijden, hoe zeer hij daartegen opziet, hij daarvoor niet om Engelands wil bevreesd is, maar om de schrikkelijke gevolgen, dien hij voor Europa zou kunnen hebben. Ik kan niet anders dan den oorlog duchten, wanneer ik denk aan de onmetelijke magt van dit land, wanneer ik denk, dat de misnoegden van alle volken van Europa gereed staan om zich aan de zijde van Engeland te scharen, ik zou veel verdragen, ik zou lang verdragen, ik zou zelfs alles wat onze nationale eer niet aanging, verdragen, liever dan een begin te maken met eenen oorlog, die de schrikkelijkste gevolgen zou kunnen hebben. Engeland moet de onzijdigheid niet alleen tusschen menschen, maar tusschen meeningen bewaren. Wij gaan naar Portugal, niet om er te heerschen, niet om er wetten voor te schrijven, wij gaan er slechts heen om er de banier van Engeland te planten, opdat geene vreemde mogendheid er in komen moge.

— Het hoogerhuis heeft besloten, dat aan den Koning een dank-adres in antwoord op hoogstdeszelfs boodschap wegens Portugal zal aangeboden worden; met de betuiging, dat het Huis al de gevoelens van Z. M. deelt, bij het vernemen, dat, ondanks de door het hof van Madrid, ten gevolge der vertoogen van Z. Br. M. en die van Hoogstdeszelfs bondgenoot, den Koning van Frankrijk, gegevene verzekeringen van het tegendeel, vijandelijkheden tegen Portugal in Spanje zijn beraamd en onder het oog der Spaansche overheden uitgevoerd door Portugeesche regementen, die naar Spanje gedeserteerd waren, en welke het Spaansche gouvernement verscheidene malen aangenomen had te ontwapenen. Het Huis hoopt, dat de pogingen van Z. Br. M., om het Spaansche gouvernement de gevolgen van deszelfs klaarblijkelijke oogluiking te doen beseffen, eene volledige uitwerking zullen hebben, en hetzelve verzoekt Z. M. te gelooven, dat hoogstdezelve op den ijver en de genegenheid van het Huis kan rekenen, tot eene trouwhartige medewerking in alles wat de handhaving der traktaten mag vereischen en de veiligheid en onafhankelijkheid van Portugal tegen elke vijandelijke aanranding kan verzekeren.

— De ministeriele *Courier* behelst de volgende aanmerkingen:

» Het gedrag van Spanje omtrent Portugal, door den inval der rebellen in laatstgemelde rijk te bevorderen en te ondersteunen, heeft het Britsche gouvernement eindelijk genoodzaakt, om den weg der vertoogen en schikkingen te verlaten en beslissender maatregelen te nemen, die, zoo zij niet volkomen een oorlog zijn, daarmede echter gelijk staan. Het gedrag van den Koning van Spanje en zijne ministers, dat zoo ernstige gevolgen na zich sleept en tot zoo gewigtige beschouwingen aanleiding geeft, is op zich zelven geheel onverklaarbaar. Met eene ledige schatkist, eene bevolking in zoo ellendigen toestand als in het nieuwere Europa zonder voorbeeld is, met een verloren krediet, met eene vreemde magt, welke zijne vestingen bezet, heeft *Ferdinand* eene vijandelijke houding tegen eenen naburigen staat aangenomen, waarvan hij niet kan zeggen eenige uitdaging of beleediging ontvangen te hebben, en alleen om een afgetrokken grondbeginsel te handhaven. Voor de zaak van het

despotismus, van het geestelijk despotismus, doet de Koning van Spanje Portugal den oorlog aan, wel wetende, dat hij dien aldus noodzakelijk ook Engeland aandoet. Dit niet alleen. Wij vernemen uit de boodschap, dat het besluit van *Ferdinand* ook met de inzigten van Frankijk strijdig is. Zij, die den loop van den laatsten oorlog in het schiereiland hebben nagegaan, vleiden zich met de hoop. dat Spanje en deszelfs monarch zich als door de banden van de grootste dankbaarheid aan Engeland gehecht zouden beschouwd hebben, ten minste gedurende het leven van hen, die van onze dappere bedrijven op dit groote tooneel, ten behoeve van een verdrukt volk en voor de zaak van een wettig monarch, waren getuigen geweest. Ongelukkiglijk was *Ferdinands* gemoed niet vatbaar om uit de lessen des onspoeds nut te trekken. Liberale inzigten waren met de zijne in strijd; en hij leerde weldra Engeland als eene vijandin te beschouwen, wijl het de vriendin des menschdoms was. Groot-Brittannien beleedigde hem, wijl hetzelve, toen de nieuwe Zuid-Amerikaansche Staten door de gebeurtenissen van Spanje afgescheiden waren, aan den drang der rede gehoor verleende en als eene daadzaak erkende wat voor de geheele wereld blijkbaar is. En toen een wettige en erkende souverein goedvond aan zijne onderdanen voorregten te verleenen, die zij tot dus verre niet genoten, beging Engeland eene verkeerdheid van gelijken aard, door die verandering goed te keuren; en het Spaansche gouvernement heeft de vermetelheid stappen te doen, die aan Engeland geene andere keus overlaten, *of* om de plegtigste verbindtenissen te schenden, *of* om het zwaard tegen Spanje te trekken.

» Zoodanig zijn de omstandigheden, welke Engeland bij Spanje in ongenade hebben gebragt, en te midden van welke hetzelve, om de hoedanigheid van goede trouw te behouden, zich tot eenen oorlog gereed maakt. Het zou te veel aangematigd zijn om den uitslag der worsteling te voorzeggen. Wij ontveinzen niet, dat door omstandigheden, welke men thans niet voorzien kan, de vrede van Europa kan gestoord worden. — De oorlog is eene ramp, welke wij, om het welzijn van Europa, niet zoo spoedig hoopten te zien wederkomen; maar zoo de nationale eer van eenig gewigt is, gebieden ons de belangen en de waardigheid des rijks ernstiglijk, een verdrukten bondgenoot ter hulp te snellen. Niet om een ijdel punt van eer, en nog minder om oogmerken van landvergrooting, wapenen wij ons; neen, maar ter verdediging van hetgeen voor alle natien het heiligst is, namelijk om onverdiende aanrandingen van een bevriend land te stuiten, om, wij hopen het ten minste, de onregtvaardigheid af te weren en te straffen."

De maatregelen van het gouvernemt worden algemeen toegejuicht.

PARYS, den 14. December.

Het slot der aanspraak van den Koning bij de opening der kamers luidt aldus: » De voorspoed (van Frankrijk) in vredestijd zal niet minder luister verspreiden, dan zijne krijgsdeugden doen zouden *indien de eer hetzelve nookzaakte die te ontwikkelen.*" Nu het besluit van Engeland ten aanzien van Portugal bekend is, worden deze laatste woorden van zeer veel beteekenis geacht. Men verliest daarbij zelfs uit het oog, dat in de aanspraak vroeger gezegd wordt, dat de koning zijne pogingen met die zijner bondgenooten zal vereenigen, om aan de onlusten in het schiereiland een einde te maken en de gevolgen daarvan voor te komen. Men meent in het slot der aanspraak duidelijk een oorlogsteeken te zien, eenen wenk om het gebeurlijke eener vredebreuk tusschen Frankrijk en eene andere mogendheid te doen beseffen. Waarom anders, zegt men, bij deze gelegenheid gesproken van Frankrijks krijgsdeugden en de vergelijking van dezelver [illegible] vorderen die te ontwikkelen? Ook beweert men, dat deze woorden tegen den zin van den heer *de Villèle* in de aanspraak zijn gekomen en dat hij in den raad van ministers de stem der meerderheid heeft gemist. De heer *Peyronnet*, minister van justitie, die zich anders aan zijne zijde voegde, heeft zich bij deze gelegenheid, verhaalt men, vereenigd met de ministers *Clermont Tonnerre*, *Damas* en *Doudeauville*, zoodat slechts aan de zijde van den heer *de Villèle* waren gebleven de ministers *Corbierre*, *van Hermopolis* en *Chabrol*.

— Berigten uit Madrid van den 9., met buitengewone gelegenheid te Parijs ontvangen, melden dat 5000 man met een park artillerie van Gibraltar zijn vertrokken, en dat Lissabon de plaats hunner bestemming is.

— Men geeft als zeker op, dat de infant don *Miguel* eene verklaring heeft uitgevaardigd, welke ten doel heeft, om de proclamatien, welke de hoofden der Portugeesche opstandelingen hebben doen afkondigen, toen zij de grenzen van Portugal zijn overgetrokken, op de stelligste wijze te logenstraffen. Een Britsch koerier, komende van Weenen, die den 8. dezer door Frankfort aan den Mein is gekomen, om zich naar Parijs te begeven, was, zoo men verzekert, de overbrenger van deze gewigtige depeche.

— Een dagblad van het zuiden deelt het volgende mede:

10. December. » Men schrijft dat *Silveira* geheel verslagen is; dat de helft zijner manschappen is gesneuveld in den enkelen aanval, welke hij heeft doorgestaan; dat het overschot gevlugt is en zich verstrooid heeft; dat *Silveira* zelf is verdwenen, zonder dat men heeft kunnen ontwaren wat van hem is geworden.

De *Echo van het Zuiden* meldt ook, maar als een gerucht waaraan hetzelve weinig geloof schijnt te hechten, dat na de inneming van Braganza, de generaal *Silveira* ganschelijk zou zijn verslagen, dat hij door zijne troepen was verlaten en dat hij genoodzaakt is geweest andermaal naar het Spaansche grondgebied de wijk te nemen. Dit dagblad voegt er bij, dat te Madrid de spraak ging van eene op handen zijnde oorlogsverklaring van Portugal aan Spanje.

Deze tijdingen, welke ontbloot zijn van dagteekeningen, verdienen weinig geloof, indien men andere berigten, vooral die uit Lissabon, raadpleegt. De laatste zijn officieel en van den 5. dezer. Zij behelzen hoofdzakelijk het volgende: Den 24. November zijn de aanvoerders der opstandelingen, de markies *van Chaves* en de burggraaf *van Mantalegre*, binnen Braganza gerukt, aan het hoofd van 800 man voetvolk, 150 ruiters, en meer dan 1300 man guerillas, 200 *Spanjaarden* als Portugezen. (Te Braganza hebben zij, volgens andere berigten, dadelijk geplunderd en gemoord). De opstand is in Lomba, Vinhaes, Braganza en Miranda algemeen. De kolonel *Valdez*, die voor de rebellen moest terugtrekken, is van den generaal *Claudino* afgesneden. Deze heeft hulp aan de bevelhebbers van Minho en Oporto gevraagd, die niet meer dan 300 man voetvolk hebben kunnen bijeenbrengen, welke zij naar Amarante gezonden hebben. De generaal *Stubbs* tracht Oporto te dekken, en de generaal *Azeredo*, die den 30. te Viseau was, zocht den linker oever van de Douro te verdedigen. Den 28. is de opstand te Villa-Real uitgebarsten; mevrouw de markiesin *van Chaves* bestuurt denzelven aldaar. Volgens berigten van den generaal *Azeredo*, van den 1. dezer, was het oproer tot den linker oever van de Douro overgeslagen, en kon hij die rivier niet meer verdedigen. — Een aantal leden van de Portugeesche kamer der pairs zijn als vrijwilligers naar het leger vertrokken. Daar een aanzienlijk gedeelte van het staande leger de vaan van den opstand volgt, heeft de prinses-regentes de militie opgeroepen, om de constitutie te verdedigen. Aan de kamer der pairs is kennis gegeven, dat de prinses-regentes, overeenkomstig de traktaten, den bijstand van Engeland gevraagd heeft. — Uit een rapport van den minister van buitenlandsche zaken van Portugal aan de wetgevende kamers blijkt, dat de rebellen onder het vieren der heilige misterien en op het beeld van den Heiland gezworen hebben, om den infant don *Miguel* tot Koning te proclameren, en tot erfgename van den troon de prinses *van Beira*, welke ten gevolge van haar huwelijk in Spanje zelfs geene Portugeeze meer is.

Van den 15. December.

Men leest dezen morgen in den *Aristarque*, een ultra blad: Men verzekert, dat er naar de militaire divisien, die zich op de grenzen van Spanje bevinden, orders gezonden zijn, om al de troepen, waarover zij beschikken kunnen, naar Bajonne te doen marcheren. Deze troepen zouden bestemd zijn, om dadelijk binnen Spanje te rukken.

— De *Etoile* van den 16. deelt den inhoud der capitulatie van Braganza mede. Zij berigt tevens, dat het garnisoen van deze stad zich met de opstandelingen heeft vereenigd, die dadelijk op marsch zijn gegaan, om zich van Chaves meester te maken, werwaarts de generaal *Claudino* met 600 manschappen de wijk heeft genomen.

— De *Aristarque* meldt nog, dat op de beurs het gerucht heeft geloopen, dat een koerier de officiele tijding te Parijs gebragt heeft, dat Oporto door de opstandelingen is ingenomen, en dezelve dadelijk op Coimbre zijn aangerukt.

Volgens een ander ultra-blad was het zeggen, dat de opstandelingen snel van Villa-Viciosa op Abrantes waren aangerukt; dat er een scherp gevecht in den omtrek dier stad had plaats gehad, hetwelk ten voordeele van de opstandelingen was uitgevallen. Wijders zeiden nog wel onderrigte lieden, dat, volgens brieven uit Madrid van den 9., er een opstand te Lissabon was uitgebarsten, en dat de regentes de teugels van het gebied in handen van de koninginne-moeder had overgegeven. Die tijding zou ook door estafetten en de telegraaf te Parijs zijn aangebragt. De ministeriele bladen melden daarvan intusschen niets. Ook geeft men geene dagteekening der gebeurtenissen op.

— Men heeft nog nader berigt, dat de Portugeesche rebellen de grootste buitensporigheden te Braganza gepleegd hebben. Vooral zijn de Engelschen, die er zich bevonden, mishandeld. Een van dezelve is over straat gesleept geworden, tot dat hij onder de ijsselijke martelingen is bezweken. Het Spaansche hof is den 4. op het Escuriaal teruggekomen. Men zeide, dat de minister *Calomarde*, het hoofd der apostolischen, zou afgezet worden.

TWEEDE KAMER DER STATEN-GENERAAL.

Zitting van Vrijdag den 15. December.

Opening ten half drie ure. Daar zijn tegenwoordig 92 leden. De notulen van het verhandelde in de laatste zitting worden gelezen en goedgekeurd.

De heeren *van de Poll* en *Fontein Verschuir* verontschuldigen zich wegens hunne afwezigheid, veroorzaakt door ongesteldheid. — Aangenomen voor notificatie.

Zijn ontvangen onderscheiden petitien, welke alle naar de commissie tot de verzoekschriften worden verzonden, zijn zijn 1°. van een ingezeten, wonende in de provincie Namen, welke zich beklaagt dat zijne belangen lijden door de geschillen tusschen de staten van de provincien Namen en Luik gerezen, en die de tusschenkomst der Kamer verzoekt om die geschillen te doen ophouden; — 2°. van den heer *P. de Meulenaere*, verzoekende tot rector van het collegie te Leuven te worden benoemd; — 3°. van den heer *Lignar*, eigenaar van het Luiksche dagblad *Mathieu Laensberg*, verzoekende dat het proportioneel zegel moge worden verminderd, in het belang der dagbladen; — 4°. van den heer *Goffeaux*, koopman in paarden, verzoekende eene nieuwe wet ter regeling van de paardenmarkten; — 5°. van de heer *Gentz*, van Leuven, welke verlangt dat de wetten op de distilleerderijen, op nieuw in overweging mogen worden genomen.

Aan de kamer wordt hulde gedaan van eenige boekwerken, waaronder de *Belgische Muzen-Almanak*, welke in de bibliotheek zullen worden geplaatst.

De centrale afdeeling is gereed verslag te doen wegens de begrootingswetten voor den jare 1827, de lezing daarvan heeft niet plaats gehad, maar is besloten dat hetzelve zal worden gedrukt en rondgedeeld. De discussie dier wetten is vervolgens bepaald op aanstaanden Woensdag ten elf ure.

De orde van den dag vordert het doen van verslag door de commissie wegens de geloofsbrieven van den heer *de Bousies*, benoemd lid der Kamer voor de provincie Henegouwen.

Het woord is aan den heer baron *de Serret*, als rapporteur dier commissie. Hij zegt, dat de voorzitter eergisteren, op het oogenblik dat de commissie hare werkzaamheden zoude eindigen, aan dezelve twee stukken deed toekomen met eenen geleibrief van den heer *Charles Gambier*, welke wordt voorgelezen. Het eerste stuk strekt om aan te toonen, dat de vader van den heer *de Bousies* in Frankrijk het burgerregt heeft uitgeoefend, en het tweede stuk behelst het bewijs, dat de heer *de Bousies* fransch ridder van Maltha is; waaruit dus blijkt dat hij geen Nederlander maar Franschman is, en alzoo geene zitting kan hebben in de Staten-Generaal. De commissie, voegt de heer rapporteur er bij, alvorens een beslissend advijs uit te brengen, wenschte de weten of zij op de nieuwe ingezonden stukken acht moet slaan, zoo ja, dan zoude zij voorstellen dezelve ter griffie neder te leggen, ter inzage van den heer *de Bousies*, gedurende den tijd van veertien dagen.

De voorzitter vraagt of de kamer zich met het besluit van dit rapport kan vereenigen.

De heer *de Stassart* doet opmerken, dat het stuk, betrekkelijk de benoeming van den heer *de Bousies* tot ridder van de Maltheser orde, niet bewijst dat hij Franschman zoude zijn.

De heer *de Meulenaere* is van oordeel, dat de commissie aan haren last geenszins voldaan heeft; dat zij heden een rapport had moeten uitbrengen over deze geheele zaak; dat de nieuwe stukken, bij dezelve ontvangen, het rapport op heden bepaald, niet had moeten vertragen. Na twee maanden wachtens, zegt hij, zijn wij nog niets gevorderd; niets is nog gedaan. Hij is van gevoelen dat men thans een tijd behoort te bepalen, na verloop van welken geene stukken meer zullen worden toegelaten, en dat men aan de commissie eenen behoorlijken tijd late om dienaangaande rapport te doen. Wijders gelooft hij dat de stukken door den heer *Gambier* ingezonden, zoo wel in aanmerking moeten komen als die van den heer *de Bousies*, maar dat het niet zoude voegen dat de kamer met deze heeren in briefwisseling trad.

De heer *de Secus* verklaart zich mede voor het bepalen van eenen tijd na verloop van welken geene stukken meer zullen worden aangenomen, en hij zoude verlangen dat de commissie binnen 24 uren rapport uitbragt, en dat de zaak werd gezonden naar de afdeelingen, om door dezelve te worden onderzocht.

De heer *Donker Curtius* is mede van dat gevoelen, en zegt, even als de heer *de Meulenaere*, dat de commissie heden haar rapport had behooren uit te brengen, op de stukken welke in hare handen zijn; dat het niets ter zake doet, of de heer *de Bousies* ridder van de orde van Maltha is,

en dat de questie alleen is, of de vader van den heer *de Bousies*, toen de zoon in Frankrijk geboren werd, aldaar slechts een kortstondig en geen vast verblijf had.

De heer *Trentesaux* deelt in het gevoelen van den heer *de Meulenaere*, en doet opmerken dat de commissie een beredeneerd verslag moest doen, tot het opmaken waarvan haar de tijd moet worden gegeven, nadat de termijn, bepaald voor het ontvangen van stukken, zal verloopen zijn.

De heer *Dotrenge* gelooft ook dat de commissie heden haar rapport had behooren uit te brengen, en dat de stukken, welke tot dusverre zijn ingeleverd, niet bewijzen ten voordeele van den heer *de Bousies*. Hij zoude verlangen dat door de Kamer besloten werd, dat de commissie een stellig verslag zoude doen den dag na de discussie van de begrootings-wetten.

De heer *Angillis* keurt de handelwijze der commissie goed. Zij heeft, zegt hij, zeer wel gedaan om hare bedenkingen mede te deelen en eenen regel te vragen waarnaar zij zich had te gedragen, alvorens een beslissend rapport uit te brengen.

De heer *van Crombrugghe* dringt aan op het bepalen van eenen tijd binnen welken de commissie een stellig verslag zal doen; de eer der natie, zegt hij, vordert zulks, het wordt tijd aan deze zaak een einde te maken. Hij ondersteunde wijders het gevoelen van den heer *de Secus*.

De heer *de Secus* zegt, dat men hem niet goed schijnt begrepen te hebben, dat zijne meening was dat de commissie haar rapport zoude moeten uitbrengen 24 uren na het sluiten van den termijn, voor de inlevering der stukken bepaald.

De heer *de Meulenaere* volhardt in zijn gevoelen en ontwikkelt hetzelve nog nader.

De heer *Trentesaux* verdedigt de handelwijze der commissie.

De heer *van Crombrugghe* daarentegen is van oordeel, dat zij heden een stellig rapport had moeten uitbrengen op de stukken welke zij in handen had.

Men roept van alle kanten: *aux voix! aux voix!* (stemmen! stemmen!)

Na eenige woordenwisselingen tusschen de heeren *Trentesaux*, *de Meulenaere* en den voorzitter, wordt door laatstgemelden het voorstel van den heer *Dotrenge* in omvraag gebragt, namelijk: zal de commissie den dag na de discussie der begrootings-wetten een stellig rapport doen? Daartoe wordt door de Kamer besloten met eene meerderheid van 79 stemmen tegen 13.

De zitting wordt opgeheven ten vier ure.

GRONINGEN, den 14. December.

Het getal der overledenen binnen deze stad in de afgeloopene week is 58, te weten 47 oude en 11 jonge personen.

LEEUWARDEN, den 13. December.

De berigten aangaande de heerschende ziekte in dit gewest, blijven van alle plaatsen steeds gunstig, uitgezonderd van de stad Sneek, alwaar het getal zieken in de laatste dagen weder toegenomen is.

Mengelwerk.

STAARTSTERREN — KWADE VOORTEEKENS.

Het is een, nog niet verklaard, en waarschijnlijk ook nooit verklaard zullende worden verschijnsel in de zielkunde, dat de mensch, begrepen in zijne edele roeping om naar den Hemel te zien, vergeet wat op de aarde voor zijne voeten ligt, en ieder oogenblik daardoor in gevaar is om over dit laatste den hals te breken.

Zoo zijn de Staartsterren altijd beschouwd als voorteekens van algemeene rampen; terwijl men die voorteekens, waardoor zij onfeilbaar aangekondigd worden, over het hoofd zag, nog over het hoofd blijft zien, en niets gedaan wordt om ze uit den weg te ruimen.

Staartsterren zouden voorboden zijn van oorlog, pest, hongersnood en dergelijke. Het is niet wel te doorzien, in welk verband de verschijning van eene Staartster met deze gebeurtenissen staan zou. Natuurlijke oorzaken kan men daarentegen met natuurlijke gevolgen verbinden, en wanneer het waar is, dat de tegenwoordig woedende pestziekte van de laatste overstrooming komt, dan zou zeker de droogmaking van de *Haarlemmermeer* een voorteeken van pest voor deszelfs omstreken worden, en wij mogten den Koning, en allen die er iets aan doen kunnen, wel op onze bloote knieën smeeken om de *Haarlemmermeer* maar nat te laten.

Sommige heeren geestelijken voorspellen ook wel algemeene bezoekingen uit de zonden der menschen, en er kan mooi een half uurtje preeks mede gesleten worden: wanneer, ter gelegenheid van de beschouwing der reeds aanwezige bezoekingen, verteld wordt dat deze nu om de zonden des lands geschieden, en wat God wel zou moeten doen wanneer Hij naar verdienste straffen wilde, en wat Hij ook doen zal indien de zondaren zich niet bekeeren. Deze bedienaars des goddelijken woords redeneren zoo maar stellig weg, even als of zij leden van den geheimen kabinetsraad des wereldbestuurs waren, en in alle mijsterien van hetzelve ingewijd. Zij behoorden dan ook, wanneer algemeene rampen wijken, te zeggen waarom dit geschied: omdat; namelijk de menschen zich bekeerd hadden, of omdat de Hemelsche Regter een beetje verademing geven wil, ten einde, in geval van onbekeerlijkheid, met verdubbelde gestrengheid terug te keeren. Trouwens deze laatste beweegreden wordt ook, door hen, die zoodanige vertrouwelingen van het wereldbestuur zijn, opgegeven. De eerstgenoemde wil er minder uit, omdat het menschdom, naar hunne leer, een bedorven gebroed is, waar geene zalf aan te strijken is — except wanneer de gemeente vlijtig ter kerk gekomen is; (want de kerk is de thermometer der bekeerlijkheid,) dan kan het, wel gebeuren, dat er een gunstig testimonium wordt afgeleverd, en hoop gegeven dat brosse dijken van zelve sterk worden, en de besmettende deelen in het luchtgestel voor zoo veel vroomheid op de vlugt zullen gaan. — Wie weet of niet ook de Jezuiten er derzelver wereldverwoestende pogingen om staken, en Herr VAN METTERNICH er zijn staatkundig sijstheem, dat anders alles behalve vrede en welzijn aanbrengen kan, om veranderen zal?

Het is niet te ontkennen: wanneer de menschen, al ware het ook slechts het grootste getal, naar de waarachtig zaligmakende beginselen van het evangelie leefden, zouden de rampen, door de natuur veroorzaakt (en deze komen toch ook niet alle dagen) ligter te dragen zijn, ook wel verminderen en een noodlottigheid der gevolgen verliezen, terwijl de staatkundige rampen geheel zouden ophouden.

Deze heilrijke uitkomst behoort echter nog onder de vrome wenschen, en zoo lang dit zoo is, kan de bestgezinde Koning zijn land voor geene staatkundige rampen bewaren; voor natuurlijke nog minder.

Maar er zijn andere voorteekens, die het wegkwijnen van een land met meer zekerheid voorspellen dan Staartsterren of andere voorbeduidsels.

Wanneer de orde en wet der natuur omgekeerd worden, en hetgeen altijd voor een zegen aangezien werd, [illegible] met angst en kommer wordt te gemoet gezien en gedragen: de talrijkheid van het kroost. Die hetzelve niet heeft, behoeft er niet voor te zorgen, al is hij nog zoo rijk — dit is altijd zoo geweest, zonder dat iemand er iets tegen had. Maar het is een noodlottig teeken, en de staat, waarin het zich openbaart, moet verkwijnen, wanneer de lasten zoodanig ingesteld zijn, dat iemand te meer betalen moet hoe meer kinderen hij heeft; zoodat, met ieder kind dat hij bekomt, niet alleen de bestrijding van de behoeften des huisgezins meer vereischt, maar ook het land hem zwaarder drukt, terwijl de rede zegt, dat het omgekeerd behoorde te zijn. — Hierbij komt, dat de verpligting tot de nationaal-militaire dienst en schutterijen, juist dengenen meest drukt, die de meeste zoons en het minste vermogen heeft. Rijke lieden, toch, maken er zich wederom af zonder dat het hen hindert; de onbemiddelde wordt er niet zelden door in den grond geboord, en de zoon des geringen mans uit zijn bedrijf gerukt, en soms voor altijd voor een bezadigd, bedrijvig leven bedorven; zoodat de meesten niet deugen en ook geenen vasten grond des bestaans meer hebben, al kunnen zij heden of morgen tot den burgerstand terug keeren.

Deze, zeer onnatuurlijke, droefheid over het bezit van vele kinderen wordt nog aanmerkelijk vermeerderd, door het gebrek aan vooruitzigt op verzorging. Wanneer handel en bedrijven verlamd zijn, en bedieningen van eenig aanbelang bij uitsluiting aan bevoorregte standen worden gegeven, zoodat noch in het militaire, noch in het civiele, ondanks alle trouw en naarstigheid, aan bevordering te denken is, wanneer gij niet tot dien of dien stand behoort: dan valt immers bij ouders en kinderen alle moed weg. Waartoe de laatsten met inspanning aller krachten te laten onderwijzen? — het baat immers toch niet. Hoe met een ruim geweten hun deugd en naarstigheid op het hart drukken? — Men durft de verzekering van toekomstig welbevinden er niet bijvoegen; want zij wordt door de dagelijksche ondervinding wederlegd.

Zal de staat bloeijen, dan moet er huisselijke welvaart zijn; zoodat men dengenen, die er van verstoken is — uitgezonderd ongelukken, die de Voorzienigheid vaak over den vroomsten toelaat — bewijzen en narekenen kunne, dat zijn ongeluk zijne schuld is.

De huisselijke welvaart kan niet bloeijen, wanneer kinderen tot verarming strekken. — Het gevolg, nu, van gebrek aan huisselijk welbevinden zal worden: moedeloosheid der huisvaders, in de war loopende huisgezinnen en verwildering der volgende geslachten; want ordentlijk gezetene huisgezinnen kunnen er niet komen. Het huwelijk wordt aangegaan zonder vooruitzigt op bestaan, of het wordt nagelaten en door ontuchtige levenswijs vervangen, zoodat het getal van slechte vrouwen en ongelukkige kinderen met den dag zal vermeerderd worden.

Zoo raakt, met het verdwijnen van huisselijk welzijn alle verband los en alle orde over hoop. Wat er nu verder uit volgen moet is gemakkelijk nategaan. — Deze voorteekens zijn, helaas! vrij wat duidelijker en zekerder, dan alle voorzeggingen die men uit het verschijnen der staartsterren mag afleiden.

DE GEESTELIJKE STAND.

V.

Geen ontzettender, maar toch ook (want het ontzettende sluit niet altijd het bespottelijke uit) dan de strijd om de overhand tusschen de wereldlijke en geestelijke magt, dien *Europa* zoo vele eeuwen in rep en roer heeft gezet, en die nog heden, hoezeer anders gewijzigd, voortduurt. De christelijke kerk bestond weldra alleen uit hare priesters; en het belang en gezag van dezen was het belang en gezag van de kerk van Christus. Met het rijzen, ondertusschen, van deze kerk van Christus, ging de ware, die op de beginselen van liefde, nederigheid en waarachtigheid gebouwd is, onder; want er stond een fanatieke priestergeest op, wiens werk het omverhalen van de kunststukken der heidensche bouwkunde, en het vervolgen van diegenen was, die eenen dwaalweg in het godsdienstige bewandelden. Of er in de plaats van de heidensche beeldendienst eene andere kwam — dit was niets. De zoogenaamde kerk kon weldra alles dulden wat haar invloed en voordeel aanbragt. Zij had ook vrije hand; want de wereldlijke magt had haar dezelve gegeven, en kon haar op het laatst zelve niet meer in toom houden.

Het is opmerkelijk, hoezeer tegelijk bedroevend, dat de geestelijke stand nergens zoo openlijk heerschend en vervolgziek uitgekomen is, als in de christelijke kerk; waarom wij ook, van dezen stand in het algemeen sprekende, als van zelve met onze beschouwingen op dit tooneel der geschiedenis zijn gekomen; waar er dus ook het meeste van op te merken valt.

Naar mate de magt des geestelijken stands zich ontwikkelde, werd haar ontwerp rijp, zich aan de wereldlijke magt te onttrekken, zoodat deze haar niets voor te schrijven zou hebben; terwijl dan ook niet uit kon blijven het nog geduchter ontwerp, om de wereldlijke overheid aan zich te onderwerpen. De leer is dan ook niet uitgebleven: » de aarde behoort aan CHRISTUS, bijgevolg aan deszelfs stedehouder te *Rome* in kwaliteit toe, en hij deelt haar beheer uit aan wien hij wil, zet koningen op den troon en af; en diegenen, wie het hem behaagt met kroon en scepter te beleenen, zijn hem daarvoor de stipste gehoorzaamheid, zoo als dezelve tusschen leenheeren en leenmannen bestaat, schuldig.” Krachtens deze leer hebben dan ook de Pausen landen, die nog ontdekt zouden worden, aan de Koningen van *Spanje* en *Portugal* geschonken en onder dezelve verdeeld.

Deze was de gang der zaak. Eerst gaf de wereldlijke magt aan de geestelijke te veel toe. Middelerwijl verspreidde zich de bijgeloovige eerbied voor den priesterstand, als onmiddelbaren vertegenwoordiger van God, onder de menschheid. Hieruit ontstond, dat de wereldlijke vorsten, derzelver ondernemingen in het oog der menschheid, door de goedkeuring der geestelijke magt moesten wettigen, terwijl dit weder een nieuw steunsel aan den priesterlijken invloed gaf, en dit ging dan zoo voort tot in het oneindige; en ten laatsten gebruikten zij elkander over en weder, ter bevordering van heerschzuchtige bedoelingen.

Hieruit moesten de zonderlingste botsingen ontstaan, en de geschiedenis is niet vreemd er van, dat Vorsten den Paus als hoofd der Kerk eerbiedigden, en tegelijker tijd, wanneer hun staatkundig belang dit vereischte, hem hunne wereldlijke magt deden gevoelen.

Rust, zoo als te voren gezien is, het gezag van den geestelijken stand op zekere leerstellingen en gebruiken, geen wonder, dat hij over derzelver instandhouding waakt; en daar die leerstellingen enz. geest en leven verloren hebben, kan hare voortduring niet anders dan verduistering voortbrengen. Zoo volgt het van zelve, dat men van eene heerschende priesterschap geene verlichting te verwachten heeft. De menschen moeten kinderen, moeten onderdanig blijven, en zich als geduldige schapen laten scheren!

De menschheid was dit — ten minste met betrekking tot de geestelijkheid — in de laatste jaren wat ontwend, en een geest van vrijheid was in haar gevaren. Wat nu te doen, om het oude gezag te herwinnen? Den Koningen wijs maken, dat ook zij hun wettig gezag niet veiliger kunnen stellen, dan door de oude, heilige leer te handhaven, en alle nieuwigheden, ook in de godsdienst, te weren. Nu, heet de oude priesterleer het ware christendom, en blinde onderwerping aan dezelve deugd en goede zeden. De Koningen zelve kunnen deze niet voorstaan, zonder ook voor hunne personen aan de kerk gehoorzaam te zijn. Heeft men hun dit eerst beduid, wie zal dan naderhand bepalen hoe ver die gehoorzaamheid gaan moet? Nu zal men den Vorsten kunnen gebieden, dat zij ter eere Gods, hunne onderdanen of althans sommigen er van, moeten onderdrukken, uitzuigen en vervolgen; dat zij ter handhaving van het waar geloof hier en daar den krijg moeten ontsteken. Zoo kunnen

de geestelijken dan ook omgekeerd de, met blinden eerbied voor hen doordrongene, onderdanen overtuigen, dat de Vorst een ketter is, wien zij niet behoeven te gehoorzamen, tegen wien zij, wanneer de geestelijke vaders het zeggen, opstaan, wien zij afzetten ja vermoorden moeten. — Deze is de staatkunde der Jezuiten. De Koning van *Spanje* smult er reeds van; wat de Koning van *Frankrijk* zal, moet de tijd leeren. De Koning van *Pruissen* schijnt het anders te begrijpen, hoewel de, in zijn Rijk ingevoerde, naar den vorm volkomen pauselijke, liturgie, eenen aanmerkelijken voortgang der Jezuitische knepen scheen aan te duiden. Naar het verhaal luidt, zou eene processie, die zich over de grenzen in het Pruissisch grondgebied begeven had, zich niet hebben laten waarschuwen, dat de Koning zoodanige openlijke ceremonien verboden had, maar de aanvoerende priesters hebben geantwoord dat dit het gebod der Kerk was, waar geen Koning iets in te zeggen had. Nu zou de Pruissische *gendarmerie* de goede menschjes, die zoo een dagreisje ver heen waren op hunne bedevaart, trots kerk en paus, wat op den rug gespeeld en ze verstrooid hebben.

Twee zenuwen der geestelijke magt zijn er afgesneden, en dit is zeer gelukkig. Vooreerst zij kan geen legers meer te velde brengen, en ten tweede, haar banbliksem slaat niet meer in. Het was toch wat te zeggen, toen ééne bul een geheel land van openbare eeredienst en geestelijken bijstand, waar, naar het algemeene oordeel, de zaligheid aan hing, kon berooven, of eenen Koning, als verdoemeling ten afschuw van zijn [illegible] de drukpers er is, waardoor de duisternis, in welke de werken der boosheid volbragt zijn, heeft moeten verdwijnen, terwijl zij nooit in die mate zal terugkeeren, als zij weleer *Europa* bedekt heeft.

Wanneer men zoo nagaat, wat de geestelijke stand *als priesterlijke*, zelfs onder de bedeeling des Christendoms, geworden is en uitgevoerd heeft, dan loopt het in het oog, dat er geen afzonderlijke priesterstand zijn moest. Deze wordt ook inderdaad door den geest des Christendoms buiten onbruik gesteld, omdat hetzelve niets weet van geheime leeren of plegtigheid, die door afzonderlijke, daartoe gewijde, personen moesten bediend worden. Het blijkt uit de geschiedenis, dat deze afzondering de bron van al het euvel geweest is, dat uit de heerschappij des geestelijken stands is voortgevloeid. Ook is het duidelijk, dat de priesterlijke stand deze afzondering van het overige ligchaam der maatschappij ernstig gedreven, en, tot bevordering hiervan, zijnen leden b. v. het huwelijk, dat anders zoo naauw met de maatschappij vereenigt, heeft verboden.

Een afgezonderde priesterstand staat in tegenstrijdigheid met de beschaving eener maatschappij. Dit belijdt de priesterschap stilzwijgend daardoor, dat zij alle verlichte beschaving tegenwerkt. En vraagt ook slechts de geschiedenis, bij welken toestand des menschdoms de eigenlijke priesterschap gebloeid heeft. Toegestemd zelfs, dat zij bij het kindsche, onbeschaafde gedeelte des menschdoms eene nuttigheid had, die, in de gegevene omstandigheden, door haar alleen voortgebragt kon worden — hetgeen, wanneer men haar van hare goede zijde beschouwt, toestemming vinden zal: getuigt dit niet juist *tegen* hare voortduring bij meerdere verstandelijke beschaving der maatschappij? — en kunnen halve verbeteringen in dit opzigt voldoende zijn? — of doet een, altijd eene halve eeuw ten minste in beschaving des verstands terug blijvende, geestelijke stand niet schier meer nadeel dan voordeel?

Deze vragen zijn der beantwoording, welke onder verbetering beproefd zal worden, overwaardig.

(Het vervolg hierna.)

ARNHEM, den 19. December.

Het water is hoog in den *Rijn* aan de Paal:

Den 18. Dec.	2 El 5 Palm 0 Duim;	gewassen	0 D.	gevallen	30 D
Den 19. dito.	2 El 2 Palm 5 Duim;	gewassen	0 D.	gevallen	25 D

Diep getroffen door het overlijden van mijnen geliefden Echtgenoot, den Heer *WM. JAN TEN HARMSEN*, welke, na eene Echtverbindtenis van ruim 10 maanden, heden morgen om 10 uren, na eene verzwakking van 6 maanden, in den ouderdom van bijna 49 jaren, door den dood aan mij en mijne vier behuwdkinderen werd ontrukt, en zoo, vertrouwe in zaliger gewesten opgenomen, geve langs dezen gebruikelijken weg kennis aan vrienden en bekenden.

DEVENTER, den 15. December 1826.

Wed. WM. JAN TEN HARMSEN,
Geb. SCHUMMELKETEL.

NB. *De Affaire zal op dezelfde firma gecontinueerd worden.*

Heden overleed, ten gevolge eener langdurige ziekte, verzeld met hevige rhumatische pijnen, mijne geliefde Echtgenoote, Vrouwe *J. C. DE RECHTEREN VAN HEMERT*, in den ouderdom van [illegible] jaren.

Strekkende deze tevens tot communicatie aan Bloedverwanten en Vrienden, met verzoek om van Brieven van rouwbeklag verschoond te blijven.

J. GODEBROY,
Gepensioneerd Lt. Kolonel.

ARNHEM, den 11. December 1826.

† † † Het GEMEENTE-BESTUUR der Heerlijkheid *Westervoort*, zal op Zaturdag den drie en twintigsten December 1826, des voordemiddags ten elf ure, [illegible] aan [illegible] den [illegible] de Conditien ten huize van [illegible] ter lezing liggen.

§ * § Men is voornemens om ten overstaan van den te *Arnhem* residerenden Notaris Mr. *G. VAN ECK*, op Donderdag den 18. Januarij 1827 bij inzet, en veertien dagen daarna, zijnde Donderdag den eersten Februarij daaraanvolgende, telkens des voormiddags ten elf ure, bij toeslag, ten huize van *ALBERT BUS*, aan het Veer te *Westervoort*, in het openbaar te veilen:

Een HUIS en ERVE en daarbij behoorende TUINGROND, gelegen in de Heerlijkheid *Westervoort*, aan de *Zandstraat*, tegenover den Molen aldaar, tusschen de Erven van *HENDRIK TE BOEKHORST* ter eenre en de Weduwe *ADAM VAN KEULEN* ter andere zijde, zijnde het Huis gekwoteerd No. 70.

Ten aanzien der Conditien van Verkoop zal men, gedurende acht dagen te voren, ten Kantore van voornoemden Notaris informatie kunnen bekomen.

† † † *H. MEY METTENBRINCK*, Notaris te *Barneveld*, zal op Dingsdag den 2. Januarij 1827, des voordemiddags ten tien ure, op de Hofstede *den Aard*, in *den Aard*, onder *Barneveld*, verkoopen:

60 Perceelen zware EIKEN- en 13 Perceelen dito BEUKEN- en ESSEN BOOMEN, staande op dezelve Hofstede, geschikt voor Molen- en Timmerwerk.

*** MAGAZIJN VAN MANUFACTUREN.

De Wed. *L. J. PRINS*, in de *Rijnstraat* te *Arnhem*, maakt hare geëerde Begunstigers bekend, dat zij ontvangen heeft een schoon assortiment van fijne en ordinaire soorten van LAKENS, CASIMIEREN, CIRCASSIENNES, DUFFELS, CASTORINS, BEVERS, FLANELLEN en MANTELLAKENS, ook 8/4 CASIMIEREN en HALF-LAKEN voor Dames-Mantels, alle soorten van MERINOSSEN, ZIJDEN en WINTERSTOFFEN, het alles tot zeer lage prijzen.

† † † Degenen, welke gelden te vorderen hebben of verschuldigd zijn in de vacerende Boedels van *JOHAN FREDERIK BISTOR*, in leven Zadelmaker, *JAN PONSE* en Huisvrouw, in leven geëmploijeerde aan het Gouvernement van *Gelderland* en *JOHAN CHRISTIAAN* [illegible], len gewoond hebbende te *Arnhem*, gelieven daarvan (voor zoo verre zulks nog niet is geschied) opgaven of betaling te doen aan den ondergeteekenden Curator.

J. J. VAN ROSSUM.

† † † Degenen, welke iets te vorderen hebben van, of verschuldigd zijn aan de onder beneficie van Inventaris aanvaarde Nalatenschap van wijlen *JACOB DE WINTER*, in den jare 1813 gewoond hebbende te *Arnhem*, vervolgens te *Oosterbeek* en overleden te *Amsterdam*, worden verzocht hiervan uiterlijk ultimo *Januarij* 1827 opgave of betaling te doen aan den Procureur *H. BROUWER* te *Arnhem*, of aan den Notaris *A. HOUTKOPER* te *Amsterdam*.

ONDERLINGE MAATSCHAPPIJ,
Onder de Zinspreuk:
TOT HEIL DER VROUWEN.

Hoofdbestuurders derzelve Maatschappij brengen door deze ter kennisse van elk en een ieder, die daarin belang mogt stellen, dat in de Algemeene Vergadering van den 13. Julij dezes jaars is besloten:

1. Dat de voorheen in onderscheidene Couranten aangekondigde wijze van deelneming, voor *twee* Aandeelen door eenen en denzelfden Deelnemer en in onderscheidene klassen, (de deelneming voor *twee* Aandeelen in de *vijfde* Klasse alleen uitgezonderd) zal blijven voortduren tot in de Algemeene Vergadering van het jaar 1827.
2. Dat *op* of *na* den *eersten* Januarij 1827 de Inleg- en Contributiegelden, zoo als dezelve bij het Reglement zijn bepaald, met afschaffing van de een *vierde*, altijd en in allen gevallen met een *vijfde* zullen worden verhoogd.
3. Dat, onverminderd deze een *vijfde* verhooging, nog *tien* ten honderd zal moeten worden betaald, wegens ieder jaar verwijl, ingevalle, in de jaren 1827, 1828, 1829 en 1830 deel genomen wordt ten behoeve der zoodanigen, voor welke, om de trekking en het genot op *denzelfden* ouderdom te verzekeren, reeds bevorens deel had kunnen genomen zijn.

Hoofdbestuurders hebben, tevens, het genoegen te berigten, dat het getal deelnemers over de *drie* Afdeelingen, voor zoo verre bekend, op heden beloopt een aantal van *een duizend zes honderd zeven en vijftig*, uitmakende *twee duizend, een honderd vier en tachtig* Aandeelen, en dat het fonds der Maatschappij, hetwelk op den 31. December 1825 beliep de som van *twee maal honderd zestien vijftig duizend acht honderd gulden*, op het Grootboek der Werkelijke Schuld, bij het sluiten van hetzelve op den *negenden* dezer, was aangegroeid tot *vijf maal honderd negen en vijftig duizend*.

Eindelijk brengen Hoofdbestuurders ter kennis van het Publiek, dat in de Provincie *Gelderland* kan worden deel genomen bij de Heeren Correspondenten, D. VAN DER VLIST te *Arnhem*, C. C. D. F. VETHAKE te *Tiel*, W. H. J. B. ARENDSEN DE WOLFF te *Lochem*, J. VAN WYK Rz. te *Hattem*, Mr. C. L. VITRINGA te *Harderwijk*, J. FREZIE te *Nijkerk*, H. C. BEIJERMAN te *Waardenburg*, Ds. J. VAN DER LINDEN te *Zutphen*, Ds. L. H. BING te *Groenlo*, Mr. J. H. L. MULDER te [illegible], Mr. H. B. VAN DAALEN te *Wageningen*, J. W. [illegible] ZEN te *Aalten*, Ds. P. DE BRUIN te *Winterswijk*, Ds. P. J. ANDREAE te *Doetinchem*.

Leeuwarden, den 13. December 1826.

J. E. [illegible]
[illegible]
[illegible] Secretaris-Penningmeester.

*** In den loop dezes jaars zijn onder [illegible] de Pers gekomen de volgende nieuwe Werken, bij de GEBROEDERS DIEDERICHS [illegible]

[illegible] *allen*, door den Schrijver [illegible] gewijd, *f* 2 : 90.

II. GEORGE [illegible], of lotgevallen van eenen verminkten Soldaat en deszelfs Familie, door JOANNES VOS, 2 deelen, met gegraveerde Titels en Vignetten, *f* 5 : 10.

III. BLOEMENKORF van Buitenlandsch Vernuft, uitgestrooid op den Nederlandschen bodem, door P. G. WITSEN GEYSBEEK, derde en vierde deel, à *f* 3 : 60.

IV. NIEUWE REISVERHALEN, een Tijdschrift, bevattende eene keur uit de nieuwste, met bijzondere goedkeuring vereerde, meest belangrijke en onderhoudende Reisbeschrijvingen, 2ste en laatste stuk *f* 3 : 80.

V. CYBELE, Tijdschrift ter bevordering van Land- en Volkenkunde, I—V. stuk, à *f* 1 : 50.

Onder meer belangrijke stukken bevat dit Tijdschrift *Aanteekeningen, gehouden op eene Reis naar Oost-Indiën, door* J. OLIV[illegible] *voorheen Secretaris te* Palembang; en behelst merkwaardige bijzonderheden nopens de Nederlandsche etablissementen aldaar, enz.

VI. ECHTE STUKKEN, betreffende de vrije Vaart op den RYN, door Mr. L. ELIX, *f* 1 : 90.

Te ARNHEM, bij C. A. THIEME, Boekdrukker.